

Niet alle verstandelijk beperkte ouders falen

IRIS PRONK, REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

Hoewel het beeld is dat ouders met een verstandelijke beperking geen kinderen kunnen grootbrengen, doet een derde het goed genoeg. En met de juiste opvoedondersteuning kan dat percentage omhoog, stelt Marja Hodes, psycholoog en onderzoeker aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Zij promoveert dit jaar op de vraag wat werkt voor ouders met een IQ tussen 50 en 85. Vandaag spreekt ze op een symposium van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland over de dilemma's rond de kinderwens van deze groep.

Hodes volgde 85 gezinnen, waarin ten minste één ouder een verstandelijke beperking heeft. Ze doet onderzoek naar de drie factoren die het opvoedklimaat gunstig beïnvloeden. De eerste is hulp durven vragen. Dat is geen vanzelfsprekend, weet Hodes, die al ruim dertig jaar met deze groep ouders werkt. Vooral de zaak van baby Hendrikus, die in 2008 na zijn geboorte uit huis werd geplaatst, heeft ouders bang gemaakt. "Hun beeld is: je vraagt hulp en raakt je kind kwijt. De angst is groot."

Krijgen ouders wel hulp van iemand die ze kunnen vertrouwen, dan is daarnaast een goed sociaal netwerk van belang. Met steun van vrienden of familieleden slagen ze er beter in hun kind een veilige en gezonde omgeving te bieden. Tot slot is het essentieel dat er goede opvoedprogramma's zijn. "Ouderschap moet je leren", zegt Hodes.

Uit onderzoek blijkt dat ook ouders met een verstandelijke beperking opvoedvaardigheden kunnen ontwikkelen. De afgelopen tien jaar is het hulpaanbod voor deze groep ouders flink gegroeid, maar Hodes is nog niet tevreden. "Nederland loopt achter bij andere landen." Zo heeft de Australische overheid een nationaal programma ontwikkeld,

'Healthy Start', waarin alle ouders met een verstandelijke beperking automatisch terechtkomen.

Van oudsher geldt in Nederland vooral een ontmoedigingsbeleid voor verstandelijk beperkten met een kinderwens. Ten onrechte, vindt Hodes, want een verstandelijke beperking alleen is géén bepalende factor voor falend ouderschap, blijkt uit onderzoek. Essentiëler daarvoor zijn armoede, werkloosheid, slechte huisvesting en gezondheidsklachten van de ouders.

Hodes hoopt dat het VN-verdrag voor mensen met een beperking, dat volgende maand in de Eerste Kamer wordt behandeld, tot bredere ondersteuning van deze gezinnen leidt. In artikel 23 van het verdrag staat dat mensen met een beperking het recht hebben om een gezin te vormen. "Ze krijgen nou eenmaal kinderen", zegt Hodes.

Dat een derde het goed genoeg doet, wil zeggen dat er bij die groep geen signalen zijn van verwaarlozing en mishandeling en dat de overheid zich niet met de opvoeding hoeft te bemoeien.

de Verdieping 4

Kinderwens als hoofdpijndossier